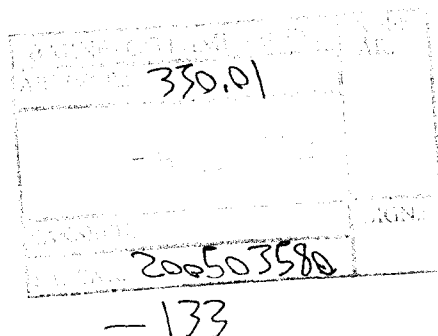

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo 07.11.05

Møllergata 12
0179 Oslo
tlf 22 40 58 40
faks 22 41 22 05
www.kanvas.no
org nr 971 272 643

Høringsnotat om forslag til revidert rammeplan for barnehagen

Stiftelsen Kanvas viser til oversending av 07.09.05 om forslag til revidert rammeplan for barnehagen. Høringssvar fra Kanvas fremkommer over de neste sider.

I sitt høringssvar til revidert rammeplan for barnehagen, har stiftelsen Kanvas vektlagt følgende momenter:

- Det er vårt prinsipielle syn at en ny rammeplan for barnehage bør utsettes.
- Vi oppfatter klart at det i forbindelse med revideringen av rammeplanen også er gjort en del kloke og nyttige grep.
- Vi ønsker å problematisere rammeplanens didaktiske dimensjon etter at oversiktsmodellen er tatt ut.
- Vi etterlyser et sterkere fokus på det flerkulturelle samfunn. Slik rammeplanen nå framstår, gis det et inntrykk av at vi lever i det tokulturelle samfunn.
- Vi oppfatter det som meget bra at barns medvirkning løftes fram, men vil samtidig understreke at denne medvirkning må sees i sammenheng med barnehagen som læringsarena.
- Vi vurderer det som lite helhetlig tenkning at begrepene omsorg, oppdragelse, lek og læring behandles i ulike kapitler.
- Vi vil anbefale at begrepet læringsarena benyttes framfor læringsmiljø.
- Vi fremhever nødvendigheten av å knytte også kosthold til fagområdet kropp, bevegelse og helse.
- Vi stiller oss spørrende til forslaget vegringer mot å målformulere og evaluere også på individnivå.
- Vi stiller oss kritiske til at rammeplanen, som en forskrift til barnehageloven, gir kommunene myndighet til å styre privat sektors planarbeid gjennom kommunens egen planlegging av barnehagesektor.
- Vi presiserer kommunens ansvar til å involvere også de private barnehager i det konkrete samarbeidet mellom barnehage og skole. Dette på linje med at de private barnehagers ansvar for samarbeidet også presiseres.

Vennlig hilsen
Stiftelsen Kanvas

Robert Ullmann
Daglig leder

Høringsnotat om forslag til revidert rammeplan for barnehagen.

Innledning

I og med at barnehagesektor pr. 1. januar 2006 skal inn i det nye kunnskapsdepartement, er det vår oppfatning at også noe av forutsetningene for en ny rammeplan for barnehage har endret seg.

Et felles departement for barnehage og grunnskole, vil etter vår mening komme til å frambringe et behov for å se rammeplanene for disse to virksomheter i lys av hverandre. Dette vil kunne medføre et fornyet behov for endring av barnehagens rammeplan. På denne måten kan vi risikere at en ny rammeplan for barnehagen nå, vil få en meget kort levetid.

Forslag til ny rammeplan inneholder heller ikke nye perspektiver; verken med tanke på læringssyn, eller sosialiseringssyn. Den har ikke tatt opp i seg nyere kunnskap om barn og læring, som er framført de siste 10 årene. Etter vår oppfatning burde denne kunnskap komme til uttrykk i en ny rammeplan for barnehagen.

Stiftelsen Kanvas vurderer det videre slik at barnehagesektor uten problemer kan leve med rammeplan av 1995 både i ett og to år til. Det er til nå ingen som har vurdert den som innholdsmessig dårlig. Den er bare litt for lang. Det har sektor levd med i 10 år, og likevel hatt stor nytte av nåværende plan. Vi kan heller ikke se det som problematisk, at ny lov om barnehage med forskrifter trer i kraft fra 01.01.06, men at ny rammeplan vedtas noe seinere.

Det er derfor vårt prinsipielle syn at en ny rammeplan for barnehage bør utsettes.

Vi vil i fortsettelsen av vårt høringssvar kommentere på departementets forslag til revidert rammeplan for barnehagen, slik det foreligger.

Generelt:

Kanvas oppfatter at følgende grep er gjort i forhold til revisjon av rammeplan for barnehagen:

- Verdigrunnlaget videreføres
- Barnehagen skal fortsatt være en arena for lek og læring
- Tydeligere om barnehagens innhold og oppgaver
- Tydeligere om personalets ansvar
- Antall mål for barna er redusert
- Visualiseringsmodellen i kapittel 3 og kapittel 9 om utvikling av barnehagen foreslås ikke videreført.

Det er etter vår oppfatning en styrke ved den reviderte rammeplan, at den har blitt tydeligere om barnehagens innhold og oppgaver, samt tydeligere i forhold til personalets ansvar. Det er etter vårt syn en klar forbedring av rammeplanen, at den ikke bare angir faglige mål for barna, men at den også er tydelig på hvilken holdning, handling og tenkning som bør prege personalets arbeid på vei mot målene.

Når forslaget tar ut oversiktsmodellen for barnehagens innhold, er det vår oppfatning at departementet gjør mer enn å revidere. Oversiktsmodellen er en visuell innholdsbeskrivelse mer enn en didaktisk modell for planlegging. Vi oppfatter likevel at BFD med sitt forslag endrer rammeplanen, fra å være en didaktisk planleggingsmodell til å bli en mål og innholdsmodell.

Hvilket betyr at den didaktiske dimensjonen uteblir. Dette mener vi er uheldig sett i lys av forslaget sterke vektlegging av barnehagen som et læringsmiljø, eller læringsarena som Kanvas velger å kalle det. Det er dessuten vanskelig å tenke seg en rammeplan for en pedagogisk virksomhet, som ikke uttrykker en didaktisk grunnforståelse av sammenhenger mellom hvor vi er, hvor vi vil, og hvordan vi kan komme dit.

Kommentar til kapittel 1: Barnehagens oppgaver i samfunnet.

Kanvas har forståelse for rammeplanens fokusering på de særlige forpliktelser, som ligger i å ivareta samiske barns og foreldres/foresattes interesser. Det er likevel vår oppfatning at rammeplanen i større grad burde fokusere på det flerkulturelle samfunn. På denne måten ville det samiske folks særskilte rettigheter også kunne sees i en helhet av det flerkulturelle.

Kommentar til kapittel 2: Grunnleggende begreper og prinsipper.

2.2. Vi oppfatter det som en styrke at forslag til revidert rammeplan løfter opp begrepet livslang læring. Dessuten hadde det vært en styrke om læringsbegrepet i enda sterkere grad hadde blitt knyttet til barnets aktive deltagelse. Om barnet lærer og hva det lærer, handler vel så mye om dets egenaktivitet og barnas samspill med hverandre, og mulighet for det. Det reviderte utkastet ser ut til å videreføre den sterke binding mellom barnets læring og den voksnes omsorg og oppdragelse av barnet. Dette til tross for at nyere barnehageforskning påviser barnegruppens betydning for det enkelte barns læring.

2.3. Kanvas oppfatter det som meget bra at forslaget, i tråd med lov om barnehage, løfter fram barns medvirkning. I dette oppfatter vi et perspektivskifte fra den voksnes barneperspektiv til mer et barns perspektiv på virksomheten. Utfordringen her blir å forsterke personalets kompetanse i å ta barns ytringer på alvor. Dette både i forhold til virksomhetens planlegging, gjennomføring og evaluering. En tenke og arbeidsmåte som krever "tid og rom for nærhet og interaksjon". Et fenomen som i noen grad står i motsetning til opplevelsen av barnehagens hverdagsliv som hektisk.

Kommentar til kapittel 4: Omsorg og oppdragelse.

I den nåværende rammeplanen finnes kapittel 4 Sosialt samspill, lek og hverdagsaktiviteter, og under dette kapittelet ligger begrepet omsorg. I forslaget til revidert rammeplan er omsorg et kapittel, lek og læring et annet. Under lek og læring finnes nå sosialt samspill. Dette gir inntrykk av et ønske om å skille på begrepene omsorg og sosialt samspill. Det skal ligge mange sosiale ferdigheter til grunn for å utvise omsorg for en annen person. Etter vår vurdering skulle det ikke være noen grunn til å plassere omsorg og oppdragelse inn i et kapittel, og lek og læring i et annet. Praktisk ville det ikke få noen konsekvens for planens oppbygging. Faglig ville det understreke den ønskede helhetstenkning.

Kommentar til kapittel 5: Lek og læring.

5.2. I forslag til revidert rammeplan er det valgt å bruke begrepet læringsmiljø. I andre sammenhenger blir begrepet læringsarena brukt. Med andre ord er flere begreper i bruk. Etter vårt syn vil ikke begrepet læringsmiljø være dekkende for hvordan vi tenker barnehage som en læringsarena. Vi oppfatter for eksempel ikke at læringsmiljøet fanger opp rommet som den tredje pedagog, rommet som interiør, eksteriør, fysisk miljø etc. Det står kort om dette under 6.4 Estetiske fagområder, og det står en del bra under 2.6 Fysisk miljø som fremmer barns utvikling. Etter vår mening er det viktig å knytte barnehagens læringsmiljø til en

helhet av lek, estetikk, det fysiske og mentale rom. Vi oppfatter denne helhet ikke som et miljø, men som en arena av flere miljøer. Etter vår oppfatning er det flere momenter som danner grunnlaget for barnehagen som en god læringsarena:

- Menneskene
- Kulturen
- Interessene
- Fagene
- Interiør og eksteriør; lys, luft, møbler, mobile løsninger, flerbruk som gjør at man kan bruke hele bygget mer aktivt.
- Tidsbruk
- Driftsmodeller
- Et aktivt ute område

Kommentar til kapittel 6: Barnehagens fagområder.

6.3. Kanvas oppfatter det som veldig bra at forslag til revidert rammeplan har fokus på kropp, bevegelse og helse. Vi mener samtidig at avsnittet også bør inneholde et kostelement. I den pågående faglige debatt og forskning om kropp, bevegelse og helse, er kosthold anerkjent som en likeverdig komponent. Det er etter vår oppfatning vanskelig å forholde seg til begrepet helse om det ikke sees i sammenheng med bevegelse og kosthold. Det overordnede mål må være at våre barn både for et normalt og sunt forhold til mat, og får være i bevegelse.

Kommentar til kapittel 7: Planlegging, dokumentasjon og vurdering.

7.1. Forslaget anbefaler "organisasjonsutvikling og kompetanseutvikling må ses i et lengre perspektiv." Et standpunkt Kanvas støtter ut fra vår erfaring med pålagt internskole for alle våre ansatte. Det hadde etter vårt syn vært ønskelig med et enda sterkere fokus i utkastet på områdene organisasjonsutvikling og kompetanseutvikling. Dette blant annet ut fra hvordan barnehagens personale skal ha mulighet til å møte de nye og økede krav forslag til revidert rammeplan setter til dem.

Vi ønsker videre å stille spørsmålstegn ved forslaget utsagn om at: "Barnehagens planer bør ses i sammenheng med kommunal planlegging av barnehagesektoren og av barns oppvekstmiljø". Kanvas erkjenner den rolle kommunene har som tilsynsmyndighet for barnehager. På den andre siden er kommunen også en barnehagedriver på linje med, og i konkurranse med private aktører. Vi ser det derfor ikke naturlig at rammeplanen, som en forskrift til barnehageloven, gir kommunene myndighet til å styre privat sektors planarbeid gjennom kommunens egen planlegging av barnehagesektor. Dette vil kunne medføre ulik verdighet mellom privat og offentlig sektor som barnehageeiere og drivere.

7.2. Etter vår oppfatning er forslaget noe uklart med hensyn til barnehagens anledning til å sette spesifikke mål for enkelt barn. Barn i barnehage som omfattes av opplæringsloven har rett til en individuell opplæringsplan. Slik Kanvas ser det, burde det også være en selvfølge at personalet i nær forståelse og samarbeid med barnets foresatte skulle kunne utforme individuelle læringsmål for det enkelte barn. Dette på linje med at det også utvikles noen mer generelle pedagogiske mål, som vil være gjeldende for hele barnegruppen. Dette mener vi er en naturlig konsekvens av barnehagen som læringsarena. Tilsvarende vil vurderingen av den pedagogiske virksomhet måtte legges både til et individ og gruppenivå.

Kommentar til kapittel 8: Samarbeid.

8.2. Kanvas mener det er bra og nødvendig at forslaget slår fast at "den enkelte kommune må finne hensiktsmessige løsninger på hvordan barnehage og skole konkret skal samarbeide". I tillegg mener vi at følgende to momenter bør stresses:

- a) Kommunens ansvar for de private barnehagers involvering i samarbeidet.
- b) De private barnehagers ansvar for også på et selvstendig grunnlag ta sitt ansvar for dette samarbeid.

Oppsummerende konklusjoner.

I sitt høringsvar til revidert rammeplan for barnehagen, har stiftelsen Kanvas vektlagt følgende momenter:

- Det er vårt prinsipielle syn at en ny rammeplan for barnehage bør utsettes.
- Vi oppfatter klart at det i forbindelse med revideringen av rammeplanen også er gjort en del kloke og nyttige grep.
- Vi ønsker å problematisere rammeplanens didaktiske dimensjon etter at oversiktsmodellen er tatt ut.
- Vi etterlyser et sterkere fokus på det flerkulturelle samfunn. Slik rammeplanen nå framstår, gis det et inntrykk av at vi lever i det tokulturelle samfunn.
- Vi oppfatter det som meget bra at barns medvirkning løftes fram, men vil samtidig understreke at denne medvirkning må sees i sammenheng med barnehagen som læringsarena.
- Vi vurderer det som lite helhetlig tenkning at begrepene omsorg, oppdragelse, lek og læring behandles i ulike kapitler.
- Vi vil anbefale at begrepet læringsarena benyttes framfor læringsmiljø.
- Vi fremhever nødvendigheten av å knytte også kosthold til fagområdet kropp, bevegelse og helse.
- Vi stiller oss spørrende til forslagets vegringer mot å målformulere og evaluere også på individnivå.
- Vi stiller oss kritiske til at rammeplanen, som en forskrift til barnehageloven, gir kommunene myndighet til å styre privat sektors planarbeid gjennom kommunens egen planlegging av barnehagesektor.
- Vi presiserer kommunens ansvar til å involvere også de private barnehager i det konkrete samarbeidet mellom barnehage og skole. Dette på linje med at de private barnehagers ansvar for samarbeidet også presiseres.